

บทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

The Roles of the School Board in Supervision and Promotion of Schools in Pha Khao District under the Office of Loei Primary Education Service Area 2

บุญมี คำทอง^{1,*}, ชิณพงษ์ ศรีจันทร์² และอิสริยา พจนธารี²
Boonmee Kumthong^{1,}, Chissanapong Sonchan² and Issariya Pojchanatharee²*

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the participation of the basic education school board, and to compare the participation of the basic education school board, Pha Khao District, under Loei Primary Education Service Area Office 2 in performing roles and duties of school activity supervision and promotion. The research subjects consisted of 162 members of the basic education school board. Krajcie and Morgan's tubular technique and the simple random sampling tool employed the sample size. The research tool used to collect data was the five rating scale questionnaires, contained 40 items. The alpha coefficient of reliability and the content validity (IOC) of the questionnaire were divided into two types of analyzing statistics: the descriptive one, which was frequency, percentage, mean and standard deviation, and the inferential one, which was the paired t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) by F-test.

The research findings were as follows:

1. The participation of the basic education school board was found overall and in each aspect at a high level. The academic aspect had the highest average score, followed by the budget, the personnel administration and the general administration, respectively.
2. The comparison result of the participation was found to be indifferent, when it was classified by the status of the basic education school board. When it was classified by the school sizes, academic aspects, the budget and the general management, they were found to be different, while the personnel administration revealed the difference at a statistically significant level of 0.05. Then, Scheffé's method of paired comparison was utilized and it was found that a small sized school was different from the size of a big sized one while others were different in paired comparison.

Keywords: Participation, Roles and duties of school activity supervision and promotion, Basic education school board

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เลข 42000

M.Ed. Student in Educational Administration Program, Mahamakut Buddhist University, Loei 42000 Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เลข 42000

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Loei 42000 Thailand

*Corresponding author, e-mail: boonmee038@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษา และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 162 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่าทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่าขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างกับขนาดใหญ่ ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและให้หน่วยงานทางการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร กลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้รู้จัก การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา บริจาคทรัพยากร

ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจการศึกษาเช่นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินการให้บรรลุตามหลักการดังกล่าว จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่

ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไกและเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างความเข้มแข็ง สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และสร้างความเชื่อมั่นให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาตามแนวทางที่ถูกต้องและมีหน้าที่บริการตอบสนองความต้องการของสังคมหรือชุมชน เช่น การให้การศึกษอาบรมแก่สมาชิกของชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นแหล่งพัฒนาคน เป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมและเป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้น โรงเรียนประถมศึกษาหรือสถานศึกษาไม่ควรสอนเฉพาะเด็กเท่านั้นแต่สอนชุมชนของเด็กด้วย เพราะในชีวิตส่วนหนึ่งของเด็กอยู่กับสังคมและชุมชนการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาของประเทศไทยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการกระจายอำนาจในด้านต่างๆ ไปยังสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา การจัดระบบบริหารงานในสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระความรับผิดชอบนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จากระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมใน

การจัดการศึกษาดังกล่าว พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังมิได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอย่างแท้จริง เนื่องจากระเบียบยังใหม่ อีกทั้งขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ประชาชนยังขาดความเข้าใจ และการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ยังไม่มีความผูกพันที่ลึกซึ้ง เพราะมิได้มีการพบปะสังสรรค์ในกิจกรรมโรงเรียนเท่าที่ควร ซึ่งถ้าหากมีการให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างจริงจังแล้ว ก็จะเป็นการระดมสรรพกำลังให้เกิดการสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างดี เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะการเงินเป็นที่ยอมรับของสังคมจะมีกำลังดำเนินการดังกล่าว (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528 : 218-220)

จากปัญหาและลักษณะที่น่าสนใจดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มุ่งประเด็นไปที่องค์ประกอบและระดับการมีส่วนร่วม ซึ่งการวิจัยจะทำให้ได้ความรู้ใหม่ทางการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย

เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่การกำกับและ ส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตาม กรอบอำนาจและบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมและแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 162 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากนั้น ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยกำหนดสัดส่วนตามขนาดสถาน ศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่กำหนด (ธีระวุฒิ เอกะกุล. 2544 : 143)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ลักษณะของ คำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับและ ส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตัวแปรต้น

ข้อมูลทั่วไป

1. สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาภายใน
 - 1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาภายนอก
2. ขนาดของสถานศึกษา
 - 2.1 ขนาดเล็ก
 - 2.2 ขนาดกลาง
 - 2.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

บทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถาน ศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอผาขาว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 282 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอผาขาว สังกัด

ขั้นพื้นฐานฯ 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 162 คน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการบริหารทั่วไป

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่าทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างกับขนาดใหญ่ ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานร่วมกันจะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน การที่ได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหรืองาน

ที่ตนเองชอบไม่ไปก้าวล่วงงานของผู้อื่น จะทำให้มีความสุขในการทำงาน ตั้งใจปฏิบัติงาน งานเสร็จทันตามกำหนด ปลูกปัญหาการทำงานเพื่อเอาความดีความชอบ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ทำให้เกิดความพึงพอใจและเชื่อถือไว้วางใจกันในการทำงานและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การกำหนดเป้าหมายและนโยบายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ถ้าองค์กรเห็นความสำคัญของผู้ปฏิบัติงานแล้วให้เกียรติให้ความสำคัญก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ และจะเป็นสิ่งจูงใจให้เขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลต่อความพึงพอใจในงานที่ทำงานที่สอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ จีเพ็ชร (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สมุลทิพย์ ณ นคร (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล พบว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมกิจการสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะความรู้ความสามารถ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การเสียสละเวลามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกันเช่น โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชนบทชุมชนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษามีการศึกษาน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่ค่อยมีเวลาในการมีส่วนร่วมเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่หรือชุมชนเมืองคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ ฐานะทางเศรษฐกิจดี

มีเวลาในการมีส่วนร่วมและนอกจากนี้ยังได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนและได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากแหล่งต่างๆ ทำให้มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางก็มีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป โดยการส่งเสริมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบประกาศ ฯลฯ กำหนดให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดงหลวง ส่งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ หะสุวรรณ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ หรือรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่หลากหลาย ที่สามารถส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2544). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมลทิพย์ ณ นคร. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ จีเพ็ชร. (2544). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**

อนันต์ หวะสุวรรณ. (2548). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**